

فصل اول

مفهوم و نظارت راهنمایی تعلیماتی و حیطه های آن

نظارت: نظارت فرآیندی است که راهنمایی تعلیماتی از طریق آن به جمع‌آوری اطلاعات درباره فعالیت‌های آموزشی پرورشی و اداری مدیران و معلمان در محیط‌های آموزشی می‌پردازد.

نظارت بر کار معلمان و امور مدرسه شامل کسب اطلاعات:

درباره چگونگی برنامه‌ریزی‌ها و میزان آمادگی‌ها

در زمینه نحوه مدیریت مدرسه

در زمینه سازماندهی فعالیت‌های مختلف در سه سال قبل درباره روش‌های تدریس و

تجربیات متنوع یادگیری

درباره روابط کارکنان مدرسه با یکدیگر

درباره میزان راحتی دانش‌آموزان در برقراری تماس و ارتباط با معلم

درباره موفقیت دانش‌آموزان و کیفیت یادگیری آنان

در خصوص نحوه و میزان هماهنگی روش‌های جمع‌آوری سوابق دانش‌آموزان با

معیارهای موجود

راهنمایی:

تلاشی پویا است که فردا در خودشناسی و شناخت محیط یاری می‌دهد

جریانی است که فرد از طریق آن بهتر با توانایی‌ها رغبت‌ها و محدودیت‌های خود

آگاه شده و مؤثرتر در جهت زندگی بهتر گام برمی‌دارد

یاری دادن به فرد در خصوص تصمیم‌گیری‌های آگاهانه

ویژگی‌ها و عناصر راهنمایی

پویایی

یاری کردن

فرد

شناخت

انواع راهنمایی:

راهنمایی تحصیلی راهنمایی حرفه‌ای راهنمایی خانوادگی راهنمایی بهداشتی
راهنمایی سازشی راهنمایی و مشاوره اجتماعی راهنمایی تعلیماتی
معلمان پس از کسب دانش و تجربه در راهنمایی تحصیلی قادر خواهند بود
یک فعالیت هایی را انتخاب کنند که با معنا بوده و درخور توانایی و رغبت
دانش‌آموز باشد

مشکلات و شرایط نامطلوب را که در پیشرفت محیطی و یا رشد شخصی
دانش‌آموزان مانع ایجاد می‌کنند و کشف و برطرف می‌سازد
سه به دانش‌آموزان در غلبه بر مسائل و مشکلات شخصی و محیطی کمک می‌کنند
چهار برای دانش‌آموزان برای کشف و پرورش استعدادها و خلاقیت‌ها علایق
ارضاء حس کنجکاوی و فرصت‌های مناسبی فراهم آورند صرافت پنج عادات
صحیح مطالعه و کار را در دانش‌آموزان ایجاد و گسترش دهد
شش در دانش‌آموزان خود پندار مثبت ایجاد نموده تا در اصلاح و بهبود نقاط
ضعفشان بکوشند

هفت روش‌های تدریس خود را با نیازها و توانایی‌های فردی دانش‌آموزان انطباق
دهد

هشت در دانش‌آموزان احساس مسئولیت اجتماعی ایجاد نماید

اهداف راهنمایی

یک اهداف آنی یا نزدیک

دو اهداف غایی و نهایی

یک اهداف آنی یا نزدیک جنبه پیشگیری دارد و فرد با راهنمایی‌های مناسب با
فرصت‌هایی که باعث پیشرفت او می‌شود آشنا می‌شود و از اتلاف نیروهای مادی و
معنوی جلوگیری می‌شود

دو اهداف غایی یا نهایی راهنمایی خود را به سوی خود رهبری سوق می‌دهد و او را برای حل مشکلات و تصمیم‌گیری‌های مناسب آتی آماده می‌کند

راهنمای تعلیماتی از دید یک معلم

یک شیوه اداره کلاس طرفت دو نحوه برخورد مطلوب با دانش‌آموزان سن خط سه شکل منطقی تدریس طرفت چهار ارزشیابی سنجیده

مفاهیم عمده در نظارت و راهنمایی تعلیماتی سال قتل یک امور اداری دو برنامه درسی و تحصیلی سه تدریس چهار روابط انسانی پنج مدیریت شش رهبری

حیطه نظارت و راهنمایی تعلیماتی

تعداد معلمان که زیر نظر یک راهنمای تعلیماتی انجام‌وظیفه می‌کنند

در صورت وسیع بودن حیطه نظارت کنترل از توان راهنمای تعلیماتی خارج می‌شود

در صورت محدود بودن حیطه نظارت نمی‌توانست قابلیت‌های راهنمای تعلیماتی استفاده مطلوب کرد

حیطه نظارت مطلوب در راهنمای تعلیماتی شهری در دوره ابتدایی: یکصد کلاس بازدید حداقل یک نوبت در ماه از هر کلاس

چرا نظارت و راهنمایی تعلیماتی به دوره ابتدایی محدود می‌شود؟

محتوا در دوره ابتدایی یکسان اجباری و همگانی است

در دوره‌های بالاتر به دلیل کثرت معلمان و تنوع زیاد درست این امر منتفع می‌شود در دوره راهنمایی و متوسطه چه مرجعی وظیفه نظارت و راهنمایی را برعهده

دارد؟ شورای دبیران

اهم مسائل مربوط به آموزش در مناطق روستایی

یک کمبود عمومی منابع شامل معلم مواد آموزشی و امکانات و تجهیزات

دو موضوع خانواده و نقش تولید کودکان در مناطق روستایی

سه فقدان فرآیندهای تقویت آموزش در محیط روستا

چهار مسائل مربوط به زبان و گویش‌های مختلف

پنج وجود کلاس‌های چندپایه

شش صعب‌العبور بودن برخی از نقاط روستا

راهنمای تعلیماتی مدارس روستایی ب غیر از روش تدریس نحوه اداره کلاس و چگونگی ارزشیابی از کلاس چه موارد دیگری را در بر می‌گیرد؟ یک فند های برنامه‌ریزی دو فلات‌های سازماندهی سفارت‌های هماهنگی چهار فعالیت‌های کنترل مدیریت اثربخش در برنامه مدرسه

چه کسانی می‌توانند در نقش راهنمای تعلیماتی خدمت کنند؟ نماینده تعلیماتی دو مدیران سه معلمان چهار دانش‌آموزان

راهنمایان تعلیماتی برای انجام مطلوب وظایف خود در چه زمینه‌هایی باید شناخت داشته باشند؟ یک شناخت خود شناخت دیگران سه شناخت اعمال راهنمای تعلیماتی چهار شناخت نیازهای تربیتی جامعه

از دید روان‌شناسانه تربیت اصول مهم یادگیری کدام‌اند؟

اصل اول یادگیری در زمان حال انجام می‌گیرد و در یادگیری‌های بعدی فرد به آینده‌اش اثر می‌گذارد

اصل دوم یادگیری همیشه انجام می‌گیرد

اصل سوم یادگیری‌ها متعدد و گوناگون هستند

اصل چهارم عواطف و هیجان‌ها هنگام یادگیری در به کار بردن مهارت‌ها و دانش‌های حاصل از تجربه مؤثرند.

اصل پنجم افراد در یادگیری با هم متفاوت هستند.

مدیران در چه زمینه‌هایی می‌تواند معلمان را راهنمایی کنند:

یک تشویق معلمان به تهیه وسایل و منابع آموزشی و استفاده جدی از آن‌ها در کلاس در سال خط دو ترغیب معلمان در به‌کارگیری روش‌های تازه برای افزایش کیفیت تدریس و اثربخش کردن حالت‌های آموزشی

سه چاره‌اندیشی درباره مسائل و مشکلاتی که امر آموزش از هدف‌های مطلوب دور می‌سازد

چهار ارزشیابی از سنت‌های آموزشی و آگاهی از کیفیت و کمیت تحقق هدف‌های آموزشی

نکات مشترک تدریس و راهنمایی

یک روش عمده هر دو برانگیختن دانش‌آموزان و وادار کردن آنان به فعالیت و خودکاری است

دو هر دو مشتمل بر تجارت اساسی یادگیری برای دانش‌آموزان می‌باشند

سه هر دو یک موقعیت یادگیری هستند که در یک قطب آن دانش‌آموز و در قطب دیگر آن معلم یا راهنما قرار دارد

چهار منظور هر دو آن است که در رفتار دانش‌آموز تغییرات و دگرگونی‌هایی را که مطلوب فرد و جامعه است به وجود آورند

پنج هر دو در یک وضعیت و موقعیت اجتماعی انجام می‌گیرند

شش هر دو منظوره تغییرات اکتساب به وسیله خود و استعداد نهایی دانش‌آموزان انجام می‌گیرد

هفت هر دو از عوامل ثانوی یادگیری به شمار می‌روند و عامل اصلی یادگیری همان دانش‌آموزان هستند

دلایل اهمیت به‌کارگیری دانش‌آموزان به‌عنوان شاگرد معلم

نقش بسیار مؤثر آن در غیرمتمرکز کردن و غیره انفرادی ساختن تعلیم و تربیت افزایش نیروی انسانی در انتقال اطلاعات و معلومات ظرافت از بین بردن رقابت ناسالم در محیط کلاس

ایجاد موقعیت مطلوبی برای تشریک مساعی و همکاری‌های دانش‌آموزان

دلایل اثر مثبت آموزش شاگرد معلمی به دانش‌آموزان

یک سهولت همانندسازی شاگرد با شاگرد

دو درک بهتر از مشکلات به دلیل هم‌سن راکه تکلم سه شاگرد معلم به سهولت اشتباهات شاگرد دیگر را تحمل می‌کند چهار ایجاد امنیت عاطفی در شاگردان به علت تناسب توانایی‌های آن‌ها پنج به وجود آمدن رابطه متقابل و در نتیجه زمینه مناسب برای تسهیل یادگیری شش رابطه شاگرد و معلم باعث کاهش افت تحصیلی و مردودی می‌شود چرا این نوع آموزش می‌تواند به شاگردی که نقش مهمی را ایفا می‌کند مفید باشد یک احساس غرور و شادمانی از داشتن مسئولیت‌های خط دو احترام و تأیید دیگران و جلب می‌کند

سه ایجاد موقعیت مناسب بهتر یادگیری خود چهار به وجود آمده و زمینه برای ایفای نقش فعال‌تر در زندگی خود اثرات جانبی آموزش به روش شاگرد معلم موجب می‌شود معلمان در روش‌های آموزش ارزشیابی و نحوه روابط خود با شاگردان تجدیدنظر کنند موعده رسمی یادگیری حالتی مطلوب و دل‌چسب به خود می‌گیرد برنامه‌های درسی منعطف‌تر می‌شوند طرق مختلف برای یادگیری در اختیار شاگردان قرار می‌گیرد وظایف و مسئولیت‌های راهنمای تعلیماتی یک بازدید اداری بازدید آموزشی پرورشی

فصل دوم

تاریخچه نظارت و راهنمایی تعلیماتی هدف اسپارته‌ها از امتحانات سخت و عذاب‌آور جسمی نوزادان پسران سربازان خوبی برای کشور باشند

دختران بچه‌های سالمی به دنیا آورند

مراحل آموزش پسران در اسپارت

کودکان تا هفت‌سالگی نزد خانواده به سر می‌برند و اشعار وطن‌پرستی پایمردی و دلیلی می‌آموختند

از ۷ تا ۱۸ سالگی در اختیار پادگان‌ها قرار می‌گرفتند تا تایم تک اسمی و اخلاق شوند

از ۱۸ تا بیست‌سالگی تحت آموزش‌های شدید جنگ قرار می‌گرفتند و وارد ارتش می‌شدند

همه در سن سی‌سالگی ازدواج می‌کردند

پس از سی‌سالگی تا شصت‌سالگی همچنان در ارتش باقی می‌ماندند

اهداف آموزش و پرورش اسپارتی‌ها

با جرات و جسارت بودن

وطن‌پرستی

اطاعت

مهارت جنگی

قدرت بدنی

اهداف آموزش و پرورش آتنی‌ها

اهداف فکری

اهداف قهرمانی

انواع مدارس که پسران آتنی بین سنین ۸ تا شانزده‌سالگی تحصیل می‌کردند

۱ مدرسه گرامر ۲ مدرسه ژیمناستیک ۳ مدرسه موسیقی سرقت ۳ هدف عصر

طلایی یونان باستان

۱ آماده ساختن مردم برای شهروندی

۲ پرورش شهروندانی هنرمند در فرهنگ‌پرور

۳ کسب فضل و دانش و نیل به همکاری

اولین فیلسوفان بزرگ جهان از آتن برخاستند

۱ سقراط ۳۹۹-۴۷۰

افلاطون ۴۲۷-۳۴۷

ارسطو ۳۲۳-۳۸۴

روش تدریس سقراطی

سقراط روش تدریس خاصی داشت وی از شاگردان سؤالاتی می‌پرسید که معمولاً

منجر به نتیجه‌گیری خاص می‌گردید سارق دلایل احضار سقراط به دادگاه

۱ انتقاد شدید از حکومت و زمان خویش و شهروندان مردم علیه دولت

۲ به بن بست کشاندن دانشمندان و سیاستمداران

۳ تعلیم به شاگردان بدون دریافت دستمزد

۴ اتهامت فاسد کردن نوجوانان و جوانان

۵ سوالات تمام‌نشدنی شاگردانش از وی

شرح کوتاه مراحل زندگی افلاطون ۳ نفر در نوجوانی ادبیات یونانی و به نمره

ریاضی را آموخت

در بیست‌سالگی با سقراط ۶۲ ساله آشنا شد و مرید وی گشت

مدرسه آکادمی را بنا نهاد

معیارهای افلاطون من تشخیص شاگرد خوب از بد

۱ توانایی یادگیری و توانایی ۲ مهارت بدنی ۳ توانایی و مقاومت در برابر بدیع و

دغل‌بازی ۴ تفکر مجرد ۵ علاقه و تمایل به خدمت عمومی ۶ عشق به دانش و

معلومات

دسته‌بندی مردم از مدینه‌ی فاضله یا آرمان‌شهر افلاطون در کتاب جمهوریت ۱

صنعتگران که کارهای بدی انجام می‌دهند ۲ سربازان برای دفاع از جامعه ۳

فیلسوفان به‌منظور توسعه دانش و اداره جامعه

مشخصه‌های زندگی ارسطو

از مهم‌ترین شاگردان افلاطون بود افلاطون استعداد وی اعجاب‌آور خواند ۲۰ سال از محضر افلاطون بهره جست به مدت ۲ سال معلم اسکندر مقدونی بود ابداع روش‌های تحقیقی و ابتکاری روش مشاء اهمیت فلسفی است و در منطقه است اولین کسی است که منطق را به صورت منظم و مرتب ارائه کرد کتاب‌های او علم هنر اخلاق و معابد و طبیعت را در بر می‌گیرد آثار و دایرةالمعارف علمی فلسفی جاویدی را تشکیل می‌دهد اعتقاد وی بر نظارت دولت بر فعالیت های مدارس

فرازهایی از تمدن رومیان

رومیان قومی کشاورز بودند

صبر و استقامت فراوانی داشتند

مانند اسپارت ها به پرورش پسران اهمیت می‌دادند تربیت رومی هم عملی و هم اخلاق بود

فضیلت را در آن می‌دانستند که به‌طور کامل تحت نظر و راهنمایی دولت باشند

به قانون بیش از هر چیز احترام می‌گذاشتند

به یونان غلبه یافتند اندیشه

یونانیان تأثیر فراوانی بر آن‌ها گذاشت

مراحل تربیتی رومیان پس از سال ۱۴۶ قبل از میلاد سرقت کودک تا سن هفت‌سالگی

تحت نظارت و راهنمایی مادر قرار داشت

از هفت‌سالگی در خانواده‌های معمولی کودک تحت تعلیم پدر بود

در خانواده‌های اشرافی از هفت‌سالگی بدست معلم سپرده می‌شدند

بعضی نیز مدرسه سپرده می‌شدند

افرادی را که تحت نظارت و راهنمایی مربیان تربیت می‌شدند را انسان می‌نامیدند

مدارس گرامر از سن یازده‌سالگی شروع می‌شود و مدت آن نامعلوم بود

اداره این مدارس بر عهده یونانیان بود

در مدارس موضوعات تاریخی حقوقی ریاضی موسیقی و نجوم تدریس می‌شد
سابقت روش‌های مستقل سخنرانی رومیان شامل

- ۱ روش قضائی که دانشجویان را در انطباق قانون با موارد آن ماهر می‌ساخت
  - ۲ روش فکورانه که دانشجو را به‌منظور تعیین خطمشی و سیاست آماده می‌کرد
  - ۳ روش مداحی که دانشجو را برای تعریف و تمجید از شخص یا عملی بار می‌آورد
- تعالیم قرآن در خصوص انسان

- ۱ انسان استعداد و لیاقت نیل به مقام عالی در اثر آموزش و پرورش را داراست
- ۲ باتوجه به روح خدایی انسان می‌تواند تا عالی‌ترین مدارج رشد صعودی پیدا کند
- ۳ انسان مخلوق آزاد است و قادر است خود آن‌چنان‌که دوست دارد تربیت کند
- ۴ کودکان فطرتاً از همان ابتدا پاک معصوم هستند و شایستگی تعلیم و تربیت در آنان بسیار زیاد وجود دارد

۵ اصل لحاظ شایستگی تعلیم تربیت افراد با هم مساوی هستند

۲ دیدگاه فلاسفه اسلامی در خصوص نظارت و راهنمایی

- ۱ فلاسفه اشراق خداوند متعال علم و معرفت به اشخاص و اشیا را در نهاد انسان به ودیعه گذارده و تمام این مطالب در ذهن انسان و وجدان ناخودآگاه بیت متمرکز است و لذا راهنمایی و نظارت تعلیماتی عبارت از به‌خاطر آوردن و تذکر امور فراموش‌شده

- ۲ فلاسفه مشاء ذهن انسان تهی از هرگونه دانش و مهارت است و بشر جاهل و نادان پا به دنیا می‌گذرد و در همین جهان مادی است که به کسب علم و دانش و مهارت می‌پردازد

کلامی که در خصوص اهمیت علم و معرفت در قرآن

- اولین آیاتی که بر حضرت رسول ص نازل شد صحبت از این قلم و علم و فراگرفتن و تعلیم دادن است در هیچ‌یک از ادیان بزرگ به این اندازه برای معرفت ائمه قائل نشده‌است

نظارت و راهنمایی در ایران پیش از اسلام

در زمان هخامنشیان افرادی بنام چشم و گوش شاه بر زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی نیز نظارت می‌کردند سال قبل در آیین زرتشت مردان راهنمایی شدند تا با کردار نیک پندار نیک گفتار نیک از پلیدی‌ها و زشتی‌ها دور کنند

عصر نوزدهم متمم قانون اساسی مصوب سال ۱۲۸۶

تأسیس مدارس به مخارج دولتی و ملی و تحصیل اجباری باید مطابق قانون وزارت علوم و معارف مقرر شود و تمام مدارس و مکاتب باید تحت نظارت ریاست عالی و مراقبت وزارت علوم و معارف باشند

ماده ۱۲ قانون اساسی فرهنگ مصوب سال ۱۲۹۰ شمسی سرقت مفتش دولت در کل مدارس و مکاتب رسمی و غیررسمی حق ورود و تفتیش دارد و هیچ مدیری در هیچ موقعی حق مخالفت ندارد

۲ گروه مفیدشان دولتی سال خط ۱ مفت شان وزارت معارف و گفته‌شان که دولت صریحا به‌منظور تفتیش در آموزش و پرورش تعیین و اعزام می‌داشت

اهداف شورای عالی معارف ۱۳۰۰ شمسی

۱ توسعه دوایر علوم

۲ اشاعه معارف و فنون

۳ رفع نقایص تأثیرات علمی و فنی

اهم وظایف شورای عالی معارف در خصوص نظارت و راهنمایی

۱ تهیه دستور تفتیش اوضاع معارف مدارس امتحانات شاگردان

۲ مشارکت با وزیر معارف در تهیه بودجه و مراقبت در مصارف کلیه وجوه

مصوب

۳ تعیین شرایط محصلانی که به خرج دولت به خارج اعزام می‌شدند و نظارت در

انتخاب آن‌ها

نظارت و راهنمایی پس از تشکیل سپاه دانش

با تشکیل این سپاه فارغ التحصیلان دبیرستان‌ها به تجربه به روستاها اعزام شدند
سلیقت مشمولان لیسانس و بالاتر به‌عنوان افسران سپاه بکار نظارت و راهنمایی زیر
نظر رؤیسان ادارات و نمایندگان آموزش و پرورش به آنان یاری می‌دادند

فصل سوم

ضرورت نظارت و راهنمایی تعلیماتی

عواملی که نظارت و راهنمایی تعلیماتی را در مدارس ضروری ساخته است

۱. نیاز به اطلاعات دقیق و جامع در امر تصمیم‌گیری‌های آموزش و پرورش
۲. فراوانی جمعیت دانش‌آموزان اعم از پسر و دختر و روستایی و شهری
۳. تشویق و ملزم ساختن معلمان به استفاده از روش‌های جدید آموزش
۴. اشتغال بسیاری از معلمان و مدیران به کار دوم و لذا عدم مطالعه و تحقیق پنج
به‌کارگیری مدیران و معلمان با شایستگی و توانمندی زیر استاندارد
۵. به‌کارگیری مدیران و معلمان با شایستگی و توانمندی زیر استاندارد
۶. مطرح شدن ارزشیابی در نظام آموزشی برای ارتقاء کیفیت آموزش و پرورش
۷. تنوع نیاز جامعه کنونی و فشار خانواده‌ها بر آموزش و پرورشی
۸. توصیه و تجویز به برقراری روابط پسندیده و سازنده بین دانش‌آموزان و مربیان
و محیط‌های آموزشی
۸. توصیه و تجویز به برقراری روابط پسندیده و سازنده بین دانش‌آموزان و مربیان
و محیط‌های آموزشی
۹. تشویق مدیران و معلمان به کارهای گروهی و استفاده از تخصص و توانایی‌های
یکدیگر
۱۰. جایگزین شدن آموزش‌های خشک بی‌روح و کورکورانه با آموزش‌های خلاق

راهنمایان تعلیماتی در صورتی در انجام وظایف خود موفق خواهند بود که:

۱. درباره‌ی تعلیم و تربیت و مقاطع آن به‌خصوص مقطع ابتدایی تجربه و دانش کافی اندوخته باشند.

۲. نقاط قوت و ضعف جامعه خود را بشناسند و بدانند چگونه می‌توانند به جامعه خود کمک کنند.

۳. توانایی رهبری و راهنمایی مدیران معلمان و دانش‌آموزان را داشته باشند

*نقش راهنمایان تعلیماتی در دستیابی به اهداف آموزش مدرسه :

-نقش حمایتی

۱. خدمات مستقیم به معلمان

۲. خدمات غیرمستقیم معلمان

- نقش مدیریتی

۱. مدیریت

۲. ارزشیابی

فعالیت‌های راهنمایان تعلیماتی در نقش حمایتی

۱. کارها را تسهیل و سروسامان می‌بخشند

۲. بین افراد نیازمند به کمک و افراد باصلاحیت ارتباط ایجاد می‌کنند

۳. ترغیب به راهنمایی معلمان در نوآوری و استفاده مطلوب از منابع

۴. گوش فرا دادن به خواسته‌های کارکنان مدارس و ارائه راهحل مناسب برای رفع

مشکلات

۵. جلب اعتماد معلمان و مشاهده و تحلیل روش تدریس آن‌ها و پیشنهاد برای

اثربخش کردن وظایف آموزش آن‌ها .

۶. حسب مورد عملاً شیوه آموزشی مناسب را به معلمان نشان دادند

۷. کمک به معلمان در به فعل در آوردن قدرت ابتکار و نوآوری برای تنوع بخشیدن به روش تدریس و افزایش اثربخشی
۸. نگرش سنجی معلمان نسبت به نظام آموزشی و ارائه پیشنهاد به مدیران برای رفع نارضایتی معلمان
۹. تسهیل کار گروهی در زمینه گردهم آبی ها و ایجاد ارتباط آزاد بین دست‌اندرکاران آموزش
۱۰. ایجاد روابط مناسب میان معلمان و مدیران برای بهبود جو عاطفی محیط آموزشی

فعالیت راهنمایان تعلیماتی در نقش مدیریتی

۱. کنترل و هماهنگی برنامه‌ها
  ۲. مسئولیت کنترل کیفیت برنامه‌های آموزشی و ارزشیابی تعلیماتی به اجرا درآمده
  ۳. هماهنگ ساختن خطمشی‌ها و عملیات اجرایی
  ۴. به عهده گرفتن وظایف مدیریتی برنامه‌های آموزشی
- * مهم‌ترین منابع دانشی راهنمایان تعلیماتی
۱. معلمانی که راهنمای تعلیماتی با آن‌ها کار می‌کنند
  ۲. ویژگی‌های راهنمای تعلیماتی
  ۳. زمینه اجتماعی روانی که رفتار راهنمایان تعلیماتی در آن رخ می‌دهد
  ۴. زمینه‌هایی سازمان‌یافته مطالعات

اصول نظارت و راهنمایی از نظر استرپز

۱. نظارت و راهنمایی تعلیماتی باید مبتنی بر مشارکت و کار گروهی باشد
۲. کلیه معلمان نیازمند به نظارت و راهنمایی باید فرصت استفاده از خدمات را داشته باشند

۳. خدمات و برنامه‌های نظارت و راهنمایی تعلیماتی و منطبق با نیازها و شرایط خاص هر منطقه باشد

۴. نظارت و راهنمایی تعلیماتی باید ضمن روشن کردن اهداف آموزشی نحوه تحقق آن‌ها را مشخص کند

۵. نظارت و راهنمایی تعلیماتی باید مدیران و معلمان را در سازماندهی و اجرای برنامه‌های درسی کمک کنند

۶. نظارت و راهنمایی تعلیماتی باید روابط بین کادر مدرسه و نیز روابط آن‌ها با جامعه را بهبود بخشد

۷. در سطوح بالاتر آموزش مسئولیت پیشرفت تحول و بهبود برنامه‌ها برعهده‌ی رئیس‌ان آموزش و پرورش و برنامه‌ریزان آموزشی است

۸. اعتبارات لازم برای تدوین و اجرای برنامه‌های نظارت و راهنمایی تعلیماتی باید پیش‌بینی شود ۹. برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت نظارت و راهنمایی تعلیماتی باید به‌خوبی تدوین شود

۱۰. باید از نظرات صاحب‌نظران از جمله دانش گاهی آن کارشناسان آموزشی و دیگر نهادهای دولتی و منطقه‌ای استفاده کرد

۱۱. یافته‌های علمی باید توسط راهنمایان تعلیماتی در اختیار معلمان و مدیران قرار گیرد

۱۲. اثربخشی برنامه‌های نظارت و راهنمایی تعلیماتی باید هم توسط کارشناسان نظام آموزشی و هم متخصصان خارج از آن مورد ارزیابی قرار گیرد

اصول اساسی در بین نهضت به راهنمای تعلیماتی افشاری

۱ اصل سازمان بود

۲ اصل مسئولیت

۳ اصل تعاون

۴ عصر پیشرفت معلم

۵ اصل ارزشی فرد و گروه

۶ اصل علمی بودن

اصولی که در طراحی و اجرای ۱ برنامه راهنمای تعلیماتی باید در نظر داشت نیک نامی

۱ اصل نیاز معلمان و دانش‌آموزان

۲ اصل واکنش اصولی و علمی در برابر مشکلات

۳ اصل انجام دادن تکلیف

۴ اصل تحقق هدف‌های آموزش و پرورش

۵ اصل یک‌نوبته کردن مدارس

۶ اصل تخصصی‌تر شدن کار معلمان

۷ اصل آموزش ضمن خدمت

وظایف عمده راهنمایان تعلیماتی

۱ برنامه‌ریزی درسی

۲ سازماندهی آموزشی

۳ تامین کارکنان

۴ تامین امکانات و تجهیزات

۵ فراهم کردن مسائل آموزشی

۶ تربیت آموزش‌های ضمن خدمت

۷ توجیه کارکنان

۸ مرتب‌کردن خدمات ویژه دانش‌آموزان

۹ رشد برنامه روابط عمومی

۱۰ ارزشیابی آموزشی

ویژگی‌ها و ویژگی‌ها و توانایی‌های راهنمایان تعلیماتی

۱ معلم خوب و موفق باشند

۲ از هوش سرشاری برخوردار باشند

۳ آگاه است فرایند آموزش در جامعه باشند

۴ دارای شخصیت دوست‌داشتنی باشند

۵ مهارت فوق‌العاده در روابط انسانی از خود نشان می‌دهند

نیازمندان به نظارت و راهنمایی تعلیماتی

الف مدیران

ب معلمان

ج والدین

وظایف مدیران در نقش رهبری و مدیریت

۱ برنامه‌ریزی

۲ سازماندهی

۳ هدایت

۴ هماهنگی

۵ نظارت

نقش‌های متعدد معلمان از نظر متخصصان

۱ متخصص آکادمیک

۲ متدولوژیست

۳ مربی شخصیت

۴ عضو سازمان تربیتی

دلایل نیاز معلمان به نظارت و راهنمای تعلیماتی

۱ تعداد زیادی از معلمان با وجود دیدن آموزش در مراکز تربیت‌معلم از دانش و مهارت لازم برخوردار نیستند

۲ بسیاری از معلمان از اهمیت و نقش طرحی درس آگاه نیستند و از آن استفاده نمی‌کنند

بسیاری از معلمان از اهمیت کتاب‌های روش تدریس بکارگیری روش‌ها بی‌خبر هستند

۴ گروه زیادی از معلمان از روش‌های ارزشیابی بی‌اطلاع هستند

۵ تعداد قابل‌ملاحظه ملاحظه‌های از معلومات از چگونگی ایجاد انگیزه و علاقه در دانش‌آموزان مطلع نیستند

۶ برخی از معلمان از حجم ذهن دانش‌آموزان نانا و محدود تصور می‌کنند

۷ بسیاری از منان محدودیت قدرت تمرکز دانش‌آموز توجه نمی‌کنند

۸ مدیریت کلاس بسیاری از معلمان زمینه رشد ذهنی و اجتماعی عاطفی و اخلاقی را به دانش‌آموزان فراهم نمی‌کند

چرا والدین به‌نظر راهنمای تنظیمات نیاز دارند

۱ برخی بیش‌از اندازه کودک خود مورد توجه و حمایت قرار می‌دهند

۲ برخی به‌علت تولد ناخواسته کودک وی را مورد بی‌مهری و کم‌توجهی قرار می‌دهند

۳ نگرانی و دل‌واپسی بیش‌از اندازه نسبت به شکست تحصیلی کودک

۴ عدم دادن مسئولیت به کودکان

۵ تنبیه بیش‌از اندازه کودکان توسط برخی از والدین

۶ عدم تناسب میان رفتار پدر و مادر با کودک

- ۷ مقایسه نادرست کودک با دیگران و در نتیجه سرخوردگی کودک
- ۸ رفتار سلطه‌جویانه و تحکم‌آمیز برخی والدین با کودکان
- ۹ برخی از والدین کودکان را مینیاتور بزرگسالان می‌دانند و از آنان توقع خارج از توان کودک دارند
- ۱۰ بسیاری از والدین قادر به تجزیه و تحلیل دلایل موافقت و یا عدم موافقت کودک خود نیستند و تشویق و تنبیه نامناسب اعمال می‌کنند

وظایف مهم و اساسی دانشگاه در نظارت و راهنمایی

- ۱ فراهم نمودن زمینه رشد و تعالی دانش‌ها
- ۲ کمک به رشد و بهبود روش انجام فعالیت‌ها
- ۳ تسهیل رشد فردی و انسانی
- ۴ کمک به انجام خدمات در ارتباط با حرفه‌ها و مشاغل
- ۵ فراهم آوردن عوامل رشد حرفه‌ای
- ۶ کمک‌های فکری در تعیین خطمشی‌ها و برنامه‌ریزی‌ها
- ۷ یاری به انجام مطالعات و تحقیقات
- ۸ تربیت مدرس به‌منظور انجام وظایف فوق